

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

Комитет на регионите

Брюксел, 29 ноември 2010 г.

126-о ЗАСЕДАНИЕ НА БЮРОТО НА КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

– 30 НОЕМВРИ 2010 г. –

ТОЧКА 5Б

**ПЪРВИ ДОКЛАД НА КР ОТНОСНО
НАБЛЮДЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА „ЕВРОПА 2020”**

ЗА ОБСЪЖДАНЕ

БЕЛЕЖКА ЗА ЧЛЕНОВЕТЕ НА БЮРОТО НА КР

126-о ЗАСЕДАНИЕ НА БЮРОТО НА КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

– 30 НОЕМВРИ 2010 г. –

Точка 5б

Първи доклад на КР относно наблюдението на стратегията „Европа 2020”

Съдържание

1. Въведение: Постигане на оптимални резултати от стратегия „Европа 2020” чрез териториални пактове и договори за партньорство между всички важни равнища на управление	2
1.1 Време за работа в партньорство	2
1.2 Териториални пактове за придаване на териториално измерение на стратегията „Европа 2020”	3
1.3 Конвергентен подход: предложението на Европейската комисия за договори за партньорство за развитие и инвестиции	4
1.4 Следващи стъпки: насърчаване и наблюдение на териториалните пактове.....	5
2. Съставяне на Националните програми за реформи в партньорство: има насърчителни признаци, все още предстои много работа	6
2.1 Текущият график на стратегията „Европа 2020” и дейността по наблюдение на КР	6
2.2 Дебатът започна, погледите са насочени към крайния срок през април	7
3. Интелигентен растеж	9
3.1 Водеща инициатива – Програма в областта на цифровите технологии за Европа	10
3.2 Водеща инициатива – Съюз за иновации.....	11
3.2.1 „Съюз за иновации”: очаквани възможности	11
3.2.2 „Съюз за иновации”: очаквани предизвикателства	12
3.3 Водеща инициатива – Младеж в движение	13
3.3.1 „Младеж в движение”: очаквани възможности	14
3.3.2 „Младеж в движение”: очаквани предизвикателства	15
4. Устойчив растеж	16
4.1 Водеща инициатива – Индустриална политика за ерата на глобализацията.....	17
4.2 Водеща инициатива – Европа за ефективно използване на ресурсите	17
5. Приобщаващ растеж	21
5.1 Водеща инициатива – Програма за нови умения и работни места	21
5.2 Водеща инициатива – Европейска платформа срещу бедността.....	22
6. Хоризонтални въпроси.....	23
6.1 Отвъд БВП.....	23
6.2 Акт за единния пазар.....	25
7. Допълнение.....	26

1. Въведение: Постигане на оптимални резултати от стратегията „Европа 2020“ чрез териториални пактове и договори за партньорство между всички важни равнища на управление

1.1 Време за работа в партньорство

Новата стратегия „Европа 2020“¹, насочена към амбициозните цели за преодоляване на икономическата и финансова криза и създаване на основата за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, навлезе в изключително важна фаза, когато амбициите трябва да бъдат превърнати в практика.

Мнението на Комитета на регионите, споделяно от основните институции на ЕС – Европейската комисия², Съвета на Европейския съюз³ и Европейския парламент⁴ – е, че „Европа 2020“ може да изпълни обещанията си, само ако европейското, националното, регионалното и местното равнище работят за нейното изпълнение в партньорство. Основанията за това са двустранни:

- От една страна, изпълнението на новата стратегия ще е възможно, само ако съответните равнища на управление работят не в изолация едно от друго, а по координиран, интегриран и синхронизиран начин, при пълно съблюдаване на принципа на субсидиарност. Това е необходимо, за да се отвори път на синергиите и системните ефекти, необходими за постигане на водещите цели на ЕС и за изпълнение на задачите на стратегията „Европа 2020“.
- От друга страна, ЕС може да застане на пътя към интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, само ако стратегията „Европа 2020“ получи териториално измерение, за да се гарантира, че стратегията отчита различните изходни позиции като предварително условие за постигане на териториално сближаване. Всички територии могат и следва да подобряват своята конкурентоспособност и качеството на живот на своите граждани чрез локализиращи политики, които обхващат трите стълба на стратегията (интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж), заложените върху териториални показатели и цели (включително от тип „отвъд БВП“).

1 Официалните документи на стратегията „Европа 2020“ се намират на адрес http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm.

2 „Управление, инструменти и политически цикъл на „Европа 2020“, изпратено до държавите-членки през юли 2010 г.

3 Препоръка на Съвета по икономически и финансови въпроси на ЕС от 7 юли 2010 г.

4 „Доклад относно приноса на политиката на сближаване за постигане целите от Лисабон и тези на „ЕС2020“ (доклад Cortes-Lastra Report), приет на пленарна сесия, и становище на Конференцията на председателите на комитети (май 2010 г.).

КР счита също така, че стратегията „Европа 2020” следва да бъде разработвана в контекст, при който политиката на сближаване на ЕС остава отворена за всички територии на ЕС⁵. Като от една страна допринася за задачите на стратегията „Европа 2020”, от друга страна политиката на сближаване трябва да разполага с достатъчни финансови ресурси, за да се съсредоточи ефективно върху по-малко развитите райони на Съюза, изпълнявайки по този начин своето задължение по отношение на солидарността, което произтича от Договора.

Освен това, *териториалното въздействие* на политическите мерки, свързани с „Европа 2020”, следва да бъде оценявано по много по-систематичен начин⁶: за да бъде по-надеждна от Лисабонската стратегия, „Европа 2020” трябва в по-голяма степен да бъде построена върху доказателства.

На последно място, но не и по значение, новата стратегия следва да бъде приета като възможност за радикално *административно опростяване* на всички използвани политически инструменти, канали за финансиране и процедури. Този „основен ремонт” трябва да е насочен не само към намаляване на административната тежест в съответствие с целите на ЕС за интелигентно регулиране. Той по-скоро следва да се разглежда като възможност за *съгласуване на дейностите, предприемани по водещите инициативи на стратегията „Европа 2020”, със съществуващите политически действия и процедури*, за да се гарантира прозрачност и да не се допусне дублиране.

1.2 Териториални пактове за придаване на териториално измерение на стратегията „Европа 2020”

КР предложи сключването във всички страни от ЕС на териториални пактове⁷ между органите за управление на национално, регионално и местно равнище като инструмент за изпълнение на новата стратегия в партньорство.

Както подчерта КР в своето решение⁸, пактовете „не могат да бъдат с еднотипен и подходящ за всички формат, тъй като различните държави тръгват от различни специфични условия както в социално-икономически и териториален план, така и по отношение на конституционалното устройство и разпределянето на правомощията между равнищата на управление”.

5 Както е посочено в становището на КР относно „Приносът на политиката на сближаване към стратегията Европа 2020”, прието на 5 октомври 2010 г.

6 Проучване, подпомогано от КР показва, че в няколко законодателни и незаконодателни проектодокументи на ЕС, по които КР трябваше да даде становище между юли 2007 г. и декември 2009 г., оценки на териториалното въздействие липсваха – дори и да не бяха изисквани – или бяха незадоволителни. („Оценка на въздействието в КР – методика и нейното прилагане”, предвидено за публикуване през есента на 2010 г.).

7 „Териториални пактове за постигане на целите на стратегия Европа 2020” – документ, приет от Бюрото на КР на 4 октомври 2010 г.

8 *ibidem*.

Следователно, в светлината на принципа на субсидиарност, заложен в неотдавнашните изменения на Договора, „съдържанието на териториалния пакт ще се решава от всяка държава-членка с участието на националните, регионалните и местните администрации”.

Каквато и да е разликата между решенията, които ще приемат държавите-членки, от изключително значение е – за да не се допусне потенциално важните равнища на управление да изпълняват програмите си в изолация – да се стигне до сключването на обвързващи споразумения за координация, за да се „съгласуват европейските, националните, местните и регионалните програми и свързаните с тях политически инструменти и финансови ресурси с целите и основните задачи на стратегията „Европа 2020”. Комитетът на регионите предлага пактовете да отговарят на следните изисквания:

- да бъдат създадени в спешен порядък, като инструмент за приключване на работата по Националните програми за реформи на всички страни за „Европа 2020”;
- с пакта следва да бъде създаден механизъм за наблюдение и оценка, който да съпровожда цялостния политически цикъл на стратегията „Европа 2020” и да се използва за нейното коригиране при необходимост;
- пактовете следва да съдържат *договорни споразумения*, където е целесъобразно и само на доброволна основа, които да ги направят обвързващи, при стриктно спазване на националната законодателна уредба.

1.3 Конвергентен подход: предложението на Европейската комисия за договори за партньорство за развитие и инвестиции

Комитетът на регионите приветства съобщението на Комисията относно преразглеждането на бюджета на ЕС⁹ с неговите две предложения, които се вписват в подхода, обуславящ предложението на КР за териториални пактове:

- договор за партньорство за развитие и инвестиции между Комисията и всяка държава-членка, отразяващ ангажимента на партньорите на национално и регионално равнище да подкрепят изпълнението на Националните програми за реформи като част от стратегията „Европа 2020”;
- обща стратегическа рамка за подобряване на съгласуваността на политиките на ЕС по отношение на изпълнението на задачите на стратегията „Европа 2020”, която да замени сегашния подход на отделни пакети от стратегически насоки за Структурните фондове, като едновременно с това идентифицира връзките и механизмите за координация с другите финансови инструменти на ЕС.

⁹ „Преглед на бюджета на ЕС”, COM(2010)700 окончателен.

1.4 Следващи стъпки: насърчаване и наблюдение на териториалните пактове

До края на 2010 г. Европейската комисия ще публикува седемте водещи инициативи, чието предназначение е да координират различните политически инструменти за постигане на водещите цели и задачи на стратегията „Европа 2020“. Междувременно държавите-членки подготвят първите проекти на своите Национални програми за реформи, чиито окончателни текстове трябва да бъдат предадени до април 2011 г.¹⁰

През януари 2011 г. Комисията ще публикува първото си Годишно проучване на растежа, което ще обобщи развитието и ще определи насоките за бъдещето. На тази основа, пролетният Европейски съвет ще даде политически насоки на държавите-членки относно довършването на техните НПП, чиито окончателни текстове ще трябва да бъдат утвърдени от Европейския съвет през юни 2011 г.

Комитетът на регионите ще продължи да наблюдава изпълнението на тази стратегия по места чрез своята Платформа за наблюдение на стратегията „Европа 2020“¹¹. От юни 2010 г. членовете на КР Christine Charman (член на Националното събрание на Уелс) и Nichi Vendola (председател на регион Пулия) ръководят тази дейност като политически координатори на платформата. Резултатите от тези наблюдения ще бъдат обобщавани в годишни доклади на КР относно наблюдението на стратегията „Европа 2020“, които ще бъдат публикувани в началото на декември всяка година, преди Комисията да публикува своите Годишни проучвания на растежа. Малко преди пролетния Европейски съвет, териториалният диалог на КР ще предоставя на институциите и на местните и регионалните власти възможност да оценят напредъка по стратегията „Европа 2020“ и регионалните пактове.

Настоящият първи доклад на Комитета на регионите относно наблюдението на стратегията „Европа 2020“ разглежда основните въпроси, които са на дневен ред през втората половина на 2010 г. и началото на 2011 г. Той включва: (а) работно резюме; (б) въвеждащ раздел, в който е представено предложението на КР за териториални пактове (раздел 1), следван от картина на текущия процес, изведена въз основа на предварителната информация, предоставена от повечето (18) национални делегации в КР (раздел 2); (в) по-близък поглед върху основните тематични въпроси, които са в процес на разглеждане, въз основа на някои от последните становища на КР и на четири проучвания, проведени от Платформата за наблюдение на стратегията „Европа 2020“ на КР през 2010 г. (раздели 3, 4 и 5); (г) общ поглед върху основните „хоризонтални въпроси“, които са важни за задачите на „Европа 2020“ (раздел 6). Приложен е списък на участниците в тазгодишните проучвания и консултации, проведени от Платформата за наблюдение на „Европа 2020“, както и актуализиран списък на членовете на платформата.

¹⁰ Крайният срок за първите проекти бе 12 ноември 2010 г.

¹¹ Повече относно дейностите на платформата, заедно с друга важна информация за „Европа 2020“ през погледа на местните и регионалните власти може да се прочете на адрес: <http://www.cor.europa.eu/europe2020>

2. Съставяне на Националните програми за реформи в партньорство: има насърчителни признаци, все още предстои много работа

2.1 Текущ график на стратегията „Европа 2020” и дейността по наблюдение на КР

Комисията публикува общата рамка на новата стратегия на 3 март 2010 г.¹² След като пролетният Европейския съвет одобри нейния подход (на 25-26 март 2010 г.) и Европейската комисия публикува проекта на интегрираните насоки (27 април 2010 г.), Европейският съвет даде своето окончателно одобрение на 17 юни 2010 г.¹³, включително на 5-те водещи цели на равнище ЕС.

Последното решение поставя началото на първата фаза от новата стратегия, чийто основни политически документи са¹⁴:

- седемте *водещи инициативи* на ЕС, определящи политическата рамка, в която ЕС и държавите-членки ще насочват своите енергии и финансови ресурси за постигане на целите. Тези инициативи се публикуват във вид на съобщения, като всяко от тях обявява поредица от законодателни и незаконодателни предложения;
- *Националните програми за реформи*, включващи действията, предприемани от всяка държава-членка – вероятно от нейните органи за управление на национално, както и на регионално и местно равнище – за постигане на задачите на стратегията „Европа 2020”. Заедно с *Програмите за стабилност и конвергенция*, които са посветени на публичните финанси и фискалната политика, НПП са основните документи, които правителствата в ЕС трябва да предават всяка година в рамките на *Европейския семестър* – нов инструмент на ЕС за координация на икономическата политика. Тези програми следва да бъдат интегрирани в националните бюджетни процедури; заедно те обхващат фискалните, макроикономическите и структурните аспекти, по които националните правителства в ЕС трябва да работят в изпълнение на целите на стратегията „Европа 2020”.

Докато публикуването на водещите инициативи продължава и ще приключи през следващите месеци, държавите-членки бяха помолени да представят първоначални идеи за техните Национални програми за реформи до 12 ноември 2010 г.

В съответствие с подхода, очертан в предишния раздел, Комитетът на регионите разглежда съставянето на Националните програми за реформи както изключително важна проверка на желанието на националните правителства да разработват и въвеждат принципа на партньорство.

¹² Текстът на стратегията „Европа 2020”, както е предложен от Европейската комисия, се намира на адрес <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:BG:PDF>

¹³ Заключенията на Европейския съвет от юни 2010 г. се намират на адрес: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/115346.pdf

¹⁴ Всички документи и практическа информация за „Европа 2020” могат да бъдат намерени тук: http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm

Следователно, първата и спешна задача на наблюденията през 2010 г. бе да се провери как се съставят НПП и по-конкретно дали и в каква степен в този процес биват включвани местните и регионалните власти, както искат Комисията, Съветът, Парламентът и Комитетът на регионите.

За тази цел бе решено да се отправи искане за сътрудничество до националните делегации в КР под формата на кратък въпросник, чието предназначение бе да установи:

1. дали и как местните и регионалните власти биват включвани в разработването на НПП,
2. кои въпроси са обсъждани съвместно между националните правителства и МРВ (принос на страната към целите на ЕС, специфични за страната цели в рамките на стратегията „Европа 2020“, евентуални регионални цели, допълнителни показатели, финансови средства и т.н.),
3. някои от тези въпроси отразени ли са в съвместни документи, характер и статут на тези документи, и
4. има ли планове за изпълнение и наблюдение на стратегията „Европа 2020“ в партньорство през идващите месеци и година.

Осемнадесетте национални делегации в КР, които отговориха¹⁵ на въпросника, очертаха съдържателна, макар и непълна, картина на текущия процес.

2.2 Дебатът започна, погледите са насочени към крайния срок през април

Картината, обрисувана от националните делегации в КР, които взеха участие в проучването, може да се обобщи както следва:

- *към момента* местните и регионалните власти в 9 държави-членки *вече са участвали* по редица начини в съставянето на проектите на съответните национални програми за реформи, които следва да се представят на 12 ноември 2010 г. Това е ставало по различни начини:
 - в някои случаи МРВ са били информирани (АТ) като наблюдатели;
 - някои са били поканени да дадат писмени становища (CY, CZ, IT, SK).

¹⁵ Тези на Австрия, Белгия, Германия, Гърция, Естония, Ирландия, Испания, Италия, Кипър, Литва, Полша, Португалия, Румъния, Словакия, Финландия, Франция, Чешка република и Швеция.

В Италия е договорен график за съвместна работа между националното правителство и представител на регионите. Проект на НПП е изпратен на регионите в средата на октомври, като Конференцията на регионите е трябвало да одобри становището на регионите до края на октомври. Предвидено е това становище да бъде добавено към проекта на НПП, който следва да бъде изпратен през ноември в Европейската комисия.

В Словакия ¹⁶ правителството е дало указания на вицепремиерите, министъра на образованието, министъра на труда, социалните въпроси и семейството, министъра на финансите, министъра на икономиката, министъра на транспорта, пощите и далекосъобщенията и министъра на околната среда да работят с местните и регионалните власти за съставянето, изпълнението и популяризирането на стратегията „Европа 2020“, и в съставянето на местни и регионални стратегии въз основа на Националната програма на Словакия за реформи след 2010 г. Съответно, правителството е препоръчало на председателите на регионите, на председателя на Асоциацията на словашките градове и общини и на председателя на Съюза на словашките градове да участват в съставянето, изпълнението и популяризирането на стратегията „Европа 2020“, и в съставянето на местни и регионални стратегии въз основа на Националната програма на Словакия за реформи след 2010 г.

- а) някои други делегации посочват, че са участвали в общи или публични консултации (RO, LT), понякога с конкретни коментари по едни или други елементи на НПП (SK) и/или с участие в специализирани прояви (CY, RO, SE);
- б) някои са участвали в работни групи или специализирани срещи (IT, FR);
- в) други делегации признават, че е твърде рано да се коментира участието на МРВ в процеса по политически причини и/или поради графициите (BE, EL, SE, EE), или че до момента НПП се разглеждат както чисто национални документи (PL, PT);
- г) в няколко страни е имало инициативи по места, насочени към по-структуриран диалог с националните правителства по стратегията „Европа 2020“ (PT, SE, IE);

В Португалия има предложение към Националната асоциация на португалските общини да се създаде работна група за вътрешно обсъждане на начините, по които да се допринесе към стратегията.

В Швеция, шведските социални партньори и Шведската асоциация на местните власти и региони (SALAR) са поставили началото на инициатива за създаване на консултативна група с кабинета на министър-председателя, която да оказва влияние върху националните цели и националната програма за реформи на Швеция (групата все още не е създадена).

- д) от наличната информация може да се направи извод, че *до момента* участието излиза отвъд рамките на обикновените консултации само в определени случаи (AT, BE, DE, IT, ES), където съществуват или са в процес на създаване конституционни и/или политически процедури;

¹⁶ Решение на словашкото правителство № 386 от 9 юни 2010 г. относно проектопозицията на Словашката република по националните цели за стратегията „Европа 2020“.

- е) обсъждане на регионални цели се предвижда само в някои страни (PL, IT, BE);
- ж) дискусиата с участието на местните и регионалните власти понякога е съчетана с дебат по регионалната политика (като в CZ, PL), подчертавайки необходимостта от съгласуваност на целите на политиката на сближаване с тези на стратегията „Европа 2020“;

В Полша понастоящем се създава мрежа от регионални обсерватории на регионално равнище. Това е свързано с плановете на правителството за единна система за наблюдение на развитието на страната, която ще включва и показатели за измерване на изпълнението на целите на „Европа 2020“.

- з) *между октомври 2010 г. и крайния срок за НПП (април 2011 г.),* местните и регионалните власти в много страни очакват да бъдат привлечени все по-активно към съставянето на окончателните Национални програми за реформи по по-структуриран начин, който често се определя от конституциите или от съществуващите политически процедури. Това е вярно не само за страните с федеративно устройство (AT, BE, DE), както би могло да се очаква, но и за други страни, много често чрез асоциации на регионите и градовете (CZ, EL, ES, FR, IT, PT).

Като цяло, информацията предоставена до приключването на доклада показва, че работата по Националните програми за реформи е започнала, но остава да бъде направено още много, за да се гарантира, че тази работа се извършва в партньорство между всички равнища на управление.

Вторият доклад на КР относно наблюдението (който ще бъде публикуван през декември 2011 г.) ще направи цялостна оценка на степента, в която местните и регионалните власти са участвали в съставянето на *окончателните* Национални програми за реформи.

3. Интелигентен растеж

Трите водещи инициативи, свързани с интелигентния растеж, вече са представени от Европейската комисия: „Програма в областта на цифровите технологии за Европа“, „Младеж в движение“ и „Съюз за иновации“.

3.1 Водеща инициатива – Програма в областта на цифровите технологии за Европа

На 6 октомври 2010 г. Комитетът на регионите прие **становище относно „Програма в областта на цифровите технологии за Европа”**¹⁷ – първата водеща инициатива, чийто окончателен вариант бе публикуван през август 2010 г.¹⁸ КР приветства тази водеща инициатива, подчертавайки общата ѝ цел да осигури устойчиви икономически и социални ползи от цифров единен пазар, основан на бързи и свръхбързи приложения, които използват интернет и са оперативно съвместими. Комитетът подчертава, че тъй като местните и регионалните власти са основните адресати на препоръките в програмата, те могат да играят изключително важна роля за нейното изпълнение.

Местните и регионалните власти могат да играят основна роля в няколко мерки, посочени в съобщението, които могат да подобрят качеството на живот и социалните и икономически дейности на гражданите с това, че правят възможно предоставянето на по-ефективни и персонализирани услуги на гражданите и на местните дружества, например висококачествена широколентова свързаност на достъпна цена; създаването на електронен механизъм за обмен на умения – това може да помогне за преквалификацията на допълнителни групи, които понастоящем не са обхванати от академични или стопански институции. Освен това, КР коментира необходимостта от радикална трансформация на образователната система чрез цялостна интеграция на ИКТ в образованието и обучението.

КР подчертава необходимостта от единен цифров пазар и привлича вниманието върху обстоятелството, че липсата на единни европейски стандарти за електронни съобщения в електронната търговия, особено по отношение на фактурирането, е една от най-големите технически пречки. Следователно, необходимо е да се преразгледа директивата за електронния подпис, за да се създаде правна рамка за трансгранично признаване и оперативна съвместимост на една сигурна система за електронна идентификация. От друга страна, КР призовава за подобряване на сигурността и гарантиране на личната неприкосновеност, както при изграждането на инфраструктура за интернет, така и във връзка със защитата на личните данни. В по-широк план, КР призовава за подобряване на оперативната съвместимост на публичните администрации и на ефективността при предоставянето на обществени услуги. Освен това, в областта на културата, КР приветства решението културното и научното наследство на Европа да стане достъпно за всички чрез създаване на европейска онлайн библиотека, европейски музей и архив.

¹⁷ „Програма в областта на цифровите технологии за Европа”; CdR 104/2010, прието на 6 октомври 2010 г.

¹⁸ „Програма в областта на цифровите технологии за Европа (A digital agenda for Europe)”; COM 245/2 /2010, публикуван на 16 август 2010 г.

3.2 Водеща инициатива – Съюз за иновации

Резултати от експресното проучване, проведено от Платформата за наблюдение на стратегията „Европа 2020“

Комитетът на регионите понастоящем проучва възможността за **становище относно водеща инициатива „Съюз за иновации“**, което може да бъде прието през 2011 г. През октомври 2010 г. Платформата за наблюдение на „Европа 2020“ организира **експресно проучване** по тази водеща инициатива, за да събере първоначални оценки на предложението на Комисията от своите членове. Предадени бяха седемнадесет въпросника от местни и регионални власти в 11 държави-членки на ЕС.

3.2.1 „Съюз за иновации“: очаквани възможности

Резултатите от проучването потвърждават, че вниманието на регионите и градовете е насочено основно върху ангажимента на Комисията да оптимизира социалните и регионалните ползи, и да укрепва базата от знания в контекста на иновациите. Измежду дейностите, предвидени от Европейската комисия в нейното съобщение относно „Съюз за иновации“¹⁹, отговорилите региони и градове считат, че най-голяма възможност за техните територии предлага по-доброто използване на съществуващите Структурни фондове за научноизследователски и иновационни проекти. Като използват интелигентна специализация и намират синергии между финансовите инструменти, МРВ могат да подобрят научноизследователските дейности и приобщят голям брой заинтересовани страни, които да обменят знания и опит.

Възможности за финансиране на научни изследвания и МСП

Множество национални и регионални програми – повечето финансирани от ЕС – са насочени към засилване на взаимодействието между научните изследвания и индустрията, обмен на знания и използване на най-добри практики (напр. университетите на Стокхолм и Лодз). Редица инициативи са примери за хоризонтално сътрудничество между местни или регионални власти, търговски палати, сдружения на МСП, университети (напр. регион Либерец, регион Пулия и провинция Гипузкоа). Всъщност, те способстват за постигането на целите, насочени към подкрепа на сътрудничеството между университетите и индустрията, както и за създаването на необходимата рамка за устойчив растеж.

Началото на пилотното европейско партньорство за социални иновации и възможността за осигуряване на социални иновации и опит на социалните предприятия, обществеността и други сектори чрез използването на Европейския социален фонд бяха посочени като аспекти от много голям интерес.

¹⁹

„Съюз за иновации“; COM 546/2010, публикувано на 6 октомври 2010 г.

Ангажиментът на Комисията да опрости бъдещите програми за научни изследвания и иновации на ЕС, като по този начин осигури по-лесен достъп до финансиране и по-голямо участие на МСП, също бе посочен като важен.

Бяха отправени настоятелни препоръки за въвеждане на финансови инструменти, насочени към привличането на частно финансиране за инвестициите в научни изследвания и иновации.

МВР насърчават културата на иновации

Регионите и градовете координират текущи проекти, чиито цели са подобни на тези предвидени в „Съюз за иновации”, често в партньорство с други МРВ, понякога от други страни, които са насочени към изграждането на култура на иновации с цел насърчаване на сътрудничеството между научните изследвания и индустрията, трансфера на технологии и прилагането на най-добри практики.

Освен това, топъл прием намира идеята за учредяване на Съвет за лидерство за европейския дизайн, насочен към утвърждаване на ролята на дизайна в политиката за иновации, и за създаване на Европейски алианс на творческите индустрии, насочен към разработване на нови форми за подпомагане на тези индустрии и насърчаване на по-широкото използване на творчеството от други сектори.

Политики в областта на образованието

Вече са предвидени регионални и местни инициативи за укрепване на базата от знания по отношение на регионалните стратегии за иновации (например програми от стипендии за докторантури, мрежи от публични лаборатории, бюра за връзка с индустрията в регионалните университети). Този силен интерес към университетско сътрудничество е свързан с тезата, че „бизнесът трябва да участва по-активно в разработването на учебните програми и в докторантурите, за да се постигне по-добро съответствие между уменията и потребностите на индустрията” (напр. Малмьо, Лодз, Гипузкоа и Престън). На много места са въведени образователни политики за оползотворяване на регионалния капацитет за научни изследвания, за започване на сътрудничество и трансфер на технологии между висшите учебни заведения и бизнеса. Въпреки това, липсата на комуникация между тези два сектора остава проблем в някои региони.

3.2.2 „Съюз за иновации”: очаквани предизвикателства

Важността на иновациите намира широко признание сред всички участници в проучването, но въпреки това те изтъкват общи трудности при превръщането на целите от съобщението в конкретни и ефективни действия за промяна. Най-голямото предизвикателство според респондентите е съгласуването между политиките, институциите и инструментите, хоризонтално и вертикално, в дух на истинско многостепенно управление. По-конкретно, те изтъкват трудностите пред градовете и регионите при изпълнението на ролята им на активни участници в управлението и финансирането на дейностите.

Пречките пред сътрудничеството между науката и бизнеса, както и пред публично-частните партньорства, са важни предизвикателства, към които МРВ желаят да насочат своето внимание. В тази връзка те посочват необходимостта от намаляване на административната тежест и опростяване на програмите на ЕС. В граничните региони, трансграничните условия понякога се считат за пречка пред осъществяването на интегрирани и функционални проекти за научни изследвания.

По-ефективното използване на Структурните фондове в областта на интелигентния растеж се счита за приоритет, но също и за предизвикателство в редица територии. Тъй като паричните потоци ще следват политическите приоритети, изборът на най-ефективни и ефикасни политики придобива изключително значение в условия на бюджетни ограничения.

Участниците в проучването наистина възприемат иновациите като динамично и широкообхватно понятие, но едновременно с това посочват, че „ръководители и политикотворци са склонни да използват стари инструменти и парадигми при разглеждането на нови проблеми и цели”, както се изразява един от респондентите. Някои участници споменават, че политиката за иновации все още е прекалено насочена към големите дружества (необходимо е рязко увеличаване на иновациите в МСП, услугите и творческите сектори) или към големите градове, и че трябва да се полагат повече усилия за засилване на духа на предприемчивост сред младите хора (включване на предприемачеството в учебните програми). Пречка пред привличането и задържането на таланти е недостигът на жилища за студенти и гостуващи изследователи.

3.3 Водеща инициатива – *Младеж в движение*

Резултати от експресното проучване, проведено от Платформата за наблюдение на стратегията „Европа 2020”

Понастоящем Комитетът на регионите подготвя становище относно водеща инициатива „Младеж в движение”, чието окончателно приемане е предвидено за януари 2011 г. През септември 2010 г. Платформата за наблюдение на „Европа 2020” организира експресно проучване по тази водеща инициатива, за да събере първоначални оценки на предложението на Комисията от своите членове. Предадени бяха седемнадесет въпросника от местни и регионални власти в 8 държави-членки на ЕС.

3.3.1 „Младеж в движение”: очаквани възможности

Респондентите разглеждат редица от дейностите, предвидени в тази водеща инициатива, като важни за работата им по места. Макар един от участниците да подчертава, че целта е „младите хора да се третират не само като икономически ресурс, а и като двигател за гражданско възпитание и демократично съжителство”, повечето респонденти все пак признават важноста на инициативите на Комисията, насочени към постигане на съответствие между търсенето и предлагането на трудовия пазар. Според респондентите, много важна е също така реформата на системата за висше образование, която следва да е насочена към укрепване на връзката между бизнеса и образованието и към осигуряване на възможности за навлизане на младите хора в трудовия пазар, едновременно с това подобрявайки иновационните способности на дружествата.

Региони и градове вече работят за постигане на водещите цели на ЕС

По отношение на водеща инициатива „Младеж в движение” вече са предвидени някои регионални и местни инициативи (напр. местни и регионални младежки карти, регионални програми за подкрепа на млади предприемачи, уебсайтове предназначени за млади хора). Наистина, много региони и градове вече допринасят за постигане на водещите цели на ЕС, например чрез силен акцент върху инициативи за връщане на отпадналите от училище обратно в образователната система и/или за оказване на помощ за настаняването им на работа. В този контекст е важно местните и регионалните власти да намират синергии между сегашните си практики и възможностите, предлагани от водещите инициативи.

По-нататък, редица участници в проучването оценяват инициативите, свързани с увеличаване на мобилността на младите хора: „Европейски център за наблюдение на свободните работни места”, „Европейски паспорт на уменията”, карта „Младеж в движение”, „Вашата първа работа от EURES”. Тези инициативи могат да привлекат вниманието на голям брой млади хора, защото все още съществуват твърде много бариери пред движението, като „лошите примери дават тон на дебата по придвижването през границите”, както се изразява един от респондентите. Освен това, финансирането е изключително важно за подпомагане на младите хора, които търсят работа или възможности за образование.

Създаване на уебсайт за стипендии, финансиране и възможности за работа, и комуникация с младите хора са дейностите, които най-често планират местните и регионалните власти. На последно място, респондентите разглеждат системите от критерии на ЕС за мобилност на учащите и критериите за ефективност на висшето образование като възможност за извличане на изгоди от тяхната (понякога водеща) позиция в тези области.

3.3.2 „Младеж в движение”: очаквани предизвикателства

Най-трудната цел на градовете и регионите е да гарантират възможност на всички млади хора да получат работа или трудов опит до четири месеца след завършване на училище, и да намалят броя на отпадналите от училищната система.

Друго голямо предизвикателство е липсата на координация между институциите, социалните партньори и учебните заведения. Трябва да има тясна съгласуваност между стратегиите и дейностите на всички заинтересовани страни, за да се постигнат добри резултати от програмите и финансирането.

Сътрудничество и партньорство за по-ефективни младежки политики

Местните и регионални власти участват в различни форми на териториално сътрудничество при изпълнението на своите проекти: трансгранични мрежи (Съвет по въпросите на младежта към еврорегион „Балтика”), споразумения между побратимени градове (Porta Futuro между Рим и Барселона) или партньорства с институции от страни извън ЕС (например сътрудничеството, при което Рим оказва помощ на Кишинеу, Молдова за създаване на обществени служби по заетостта и за въвеждане на схема за мобилност на висококвалифицирани млади хора). Много инициативи се основават на вертикално сътрудничество (между местни/регионални власти, търговски палати, сдружения на МСП, университети) или се реализират в партньорство между всички равнища на управление.

Като големи пречки се посочват също така ограниченията на публичните разходи (понякога заради скорошни съкращения на националните ресурси, отделяни за образователните политики и тези за младежта) и произтичащият от това недостиг на финансови средства. Според един участник в проучването, документът на Комисията не дава ясна представа за начините, по които ще се финансират предлаганите дейности. В тази връзка, важно е предлаганите дейности да се включат при разработването на следващото поколение програми на ЕС за образованието, обучението и младежта през периода след 2013 г. и да бъдат подкрепени от следващата многогодишна финансова рамка на ЕС.

Възможности за финансиране на градовете и регионите

Местните и регионални власти активно използват възможностите за финансиране, осигурявани от съответните национални правителства. Но тъй като сроковете на много от тях изтичат, изразяват се тревоги относно продължаването на съществуващи проекти и започването на работа по нови идеи. Регионите и градовете често търсят от ЕС финансова подкрепа за своите новаторски инициативи.

Как младите хора да разберат за наличните възможности и да ги намерят сред лабиринта от онлайн информация е друго голямо предизвикателство. Засилване на диалога между младите хора и регионалните и местни администрации (напр. чрез по-интерактивни канали за комуникация), показване на ефекта от изпълнението на тази водеща инициатива за хората по места, възстановяване на доверието в институциите и осигуряване на интересни учебни програми в училищата за възможностите, предлагани от ЕС, са част от решенията, предлагани от респондентите.

Според някои участници успехът на предлаганите инициативи изисква също така промяна на нагласите в някои области, за да бъдат активно използвани възможностите за образование в целия Европейски съюз, ученето през целия живот да стане познато и достъпно за всички, усвояването на чуждите езици да се възприема като инвестиция, а не като задължение и да се оценят ползите от стажантството.

На последно място, разнообразието от регионални или национални образователни системи може да възпрепятства изпълнението на някои мерки, като европейска система за студентски заеми, или на амбициозните инициативи за мобилност (например в някои страни безработни лица не могат да бъдат изпращани от службите по заетост на обучение в чужбина).

4. Устойчив растеж

Двете водещи инициативи от стълба за устойчив растеж са *„Интегрирана индустриална политика за ерата на глобализацията”*²⁰, която бе публикувана на 28 октомври и ще бъде оценена във втория доклад на КР през 2011 г., и *„Европа за ефективно използване на ресурсите”*, която ще се състои от няколко съобщения, предвидени за поетапно публикуване до пролетта на 2011 г.

²⁰ Съобщение „Интегрирана индустриална политика за ерата на глобализацията”; COM 614/2010 публикувано на 28 октомври 2010 г.

4.1 Водеща инициатива – Индустиална политика за ерата на глобализацията

В своята **резолюция** относно „По-силно участие на местните и регионалните власти в стратегията „Европа 2020” КР счита, че добавената стойност на местните и регионалните власти във водеща инициатива „Индустиална политика за ерата на глобализацията” може да е свързана с „подобряване на законодателната рамка за публично-частните партньорства, опростяване на законодателството в областта на обществените поръчки, включително използването на електронни обществени поръчки; съчетаване на професионалния и семейния живот чрез по-добро качество на обществените услуги; намаляване на бюрокрацията; подкрепа за малките и средните предприятия: информация, по-лесен достъп до кредитиране и финансиране, обучение и консултации за МСП”²¹. Относно връзката между тази водеща инициатива и политиката на сближаване, Комитетът подчертава, че последната може да допринесе много за увеличаване на конкурентоспособността чрез увеличаване на потенциала за индустиално развитие, особено в по-слабо развитите региони, насърчаване на инициативите за създаване на клъстери, подпомагане на МСП, изграждане на свързана с предприятията инфраструктура и подкрепа при диверсификацията на индустиални центрове²².

4.2 Водеща инициатива – Европа за ефективно използване на ресурсите

Независимо че тази ВИ все още не бе публикувана до приключването на настоящия доклад, през 2010 г. излязоха редица резултати от наблюдения, както и политически заявления на КР.

²¹ Резолюция на КР „По-голямо участие на местните и регионалните власти в стратегията „Европа 2020”, CdR 199/2010 прието на 10 юни 2010 г., точка 10.2.

²² Становище на КР относно „Приносът на политиката на сближаване към стратегията „Европа 2020”, CdR 223/2010, прието на 6 октомври 2010 г., точка 53.

В областта на политиките по отношение на изменението на климата и енергийната ефективност, КР изрази своята позиция през 2010 г. с **резолюция**²³ относно срещата на високо равнище в Канкун по въпросите на изменението на климата. КР заяви, наред с другото, че стратегията „Европа 2020“ подкрепя целта на ЕС за сключване на амбициозно всеобщо споразумение по изменението на климата на срещата на високо равнище по въпросите на Земята „Рио + 20“ през 2012 г. Той счита, че адаптирането към изменението на климата и ограничаването на последствията от него трябва да бъде включено във всички съществуващи политически рамки на ЕС. Подчертава се също така, че „териториалните пактове“, предлагани от КР, могат да са много важен инструмент в борбата с изменението на климата, тъй като тя може да се води ефективно само в тясно партньорство между органите за управление на европейско, национално, регионално и местно равнище въз основа на принципа на субсидиарността. За да се стимулират местните и регионалните дейности, които съответстват на амбициозните цели на стратегията „Европа 2020“, КР предлага създаването на нови инструменти, като приоритетни направления в Структурните фондове или самостоятелен енергиен инвестиционен фонд; той също така препоръчва стратегически публично-частни партньорства, като съюзи между малки и средни предприятия и местни или регионални власти, насочени към по-нататъшно развитие и прилагане на нисковъглеродни технологии, и приканва регионите и градовете да сключват местни пактове за действие по въпросите на климата между публични и частни партньори. Съществена част от приходите от европейската схема за търговия с емисии следва да се предоставя на местните и регионалните власти за изпълнение на мерки за адаптиране към изменението на климата и ограничаване на последствията от него на местно равнище.

В своето **прогнозно становище**²⁴ относно „План за действие на ЕС в областта на енергетиката за периода 2011-2013 г.“ Комитетът на регионите привлича вниманието към тясната взаимовръзка, която съществува между плана за възстановяване и инвестициите в енергийна ефективност и възобновяема енергия в контекста на сегашната икономическа и екологична криза. Изтъкната бе необходимостта от по-добро участие на частния сектор. За да подкрепят енергийните компании при осъществяването на крупни инвестиции в нови производствени технологии и инфраструктури, позволяващи приток на енергия и преминаване към нисковъглеродна енергетика, финансовите институции ще се нуждаят от новаторски финансов проект, гарантиран от националното правителство, институциите на ЕС или от енергиен инвестиционен фонд.

23 Резолюция относно „Срещата на високо равнище в Канкун по въпросите на изменението на климата“, CdR 284/2010 приета на 6 октомври 2010 г.

24 „План за действие на ЕС в областта на енергетиката за периода 2011-2020 г.“; CdR 244/2010, за приемане от пленарната сесия на КР на 1/2 декември 2010 г.

Предварителните резултати от **проучване**²⁵ върху териториалното въздействие на планираното преразглеждане на стратегията за биологично разнообразие на ЕС (което трябва да приключи до края на 2010 г.) сочат, че отговорилите местни и регионални органи (а) обикновено са сред първите, които определят запазването на биологичното разнообразие като приоритет, (б) изпитват недостиг на знания, който възпрепятства създаването на база за надлежно количествено измерване, (в) съществува определена необходимост от по-целенасочено и съществено финансиране на програмите за биологично разнообразие, (г) трансграничното сътрудничество е изключително важен елемент, който следва да бъде отчитан при всяка една инициатива и (г) МРВ биха приветствали обмена на най-добри практики и механизми за проверка.

Проучване относно „Устойчиви енергийни политики на регионите и градовете в ЕС: добри практики и предизвикателства”

Проучване²⁶ относно „Устойчиви енергийни политики на регионите и градовете в ЕС: добри практики и предизвикателства”, проведено през първата половина на 2010 г. от Платформата за наблюдение на стратегията „Европа 2020” с подкрепата на Конвента на кметовете, установи, че текущите инициативи, изпълнявани от местните и регионалните власти, обикновено следват *интегриран подход* (тъй като в повечето случаи са част от по-голяма програма или план за действие на политическо равнище, като „Местна програма 21” или „Местна стратегия за климата”) и са *многосекторни, многокомпонентни и многостепенни* (тъй като всяка инициатива включва средно пет сектора, най-важните от които са доставка и разпределение на енергия, обществени и жилищни сгради, хоризонтални мерки като планиране на политики, комуникация и осведоменост).

Интегриран подход към програмата на Виена за опазване на околната среда

Програмата на град Виена (Австрия) за опазване на околната среда включва над 100 мерки в областта на енергетиката, мобилността и градската инфраструктура, обществените поръчки, управлението на отпадъци, управлението и съхранението на поземления и горския фонд.

Инициативите са *многокомпонентни*, понеже включват разнообразни едновременни дейности, като комуникационни мерки, инвестиции в публичния сектор, инвестиции в обществени сгради и обучение.

²⁵ През есента на 2010 г. КР проведе консултация върху териториалното въздействие на стратегията за биологично разнообразие на ЕС след 2010 г. чрез Мрежата за наблюдение на субсидиарността, Платформата „Европа 2020” и Платформата за ЕГТС. В съответствие със споразумението за сътрудничество, което свързва Европейската комисия и Комитета на регионите от 2005 г., резултатите от това проучване се използват като принос на КР към оценката на въздействието на преразгледаната стратегия за биологично разнообразие, която се изготвя от съответните служби на Европейската комисия.

²⁶ Доклад за проучването се намира на адрес: <http://portal.cor.europa.eu/europe2020/Pages/welcome.aspx>.

Амстердам – комплексен подход към електрическият градски транспорт

Град Амстердам се стреми да насърчава прехода към електрически транспорт чрез различни мерки, включително изграждане на зарядни станции, предоставяне на субсидии на дружествата, които желаят да закупят електрически автомобили, улесняване на предлагането на електрически автомобили чрез сключване на споразумения с автомобилните дружества, установяване на пилотни проекти за бързо електроразреждане и др.

Многостепенното управление се очертава като съществен елемент на инициативите, тъй като най-всеобхватните дейности са тези, изпълнявани от местните и регионалните власти в партньорство с други равнища на управление.

Структура за многостепенно управление в инициативата на Валония

„План за енергия от дървесина и развитие на селските райони за Валония” (Белгия) е регионална инициатива, обединяваща няколко министерства и техните администрации във Валония, чиято цел е да насърчава селските общини и други органи да използват отпадни продукти от горското стопанство като гориво за отопление на своите сгради.

В този контекст националното равнище и ЕС основно осигуряват финансиране и приемат законодателство, докато регионалното равнище е по-балансирано и комплексно – осигурява финансови и други ресурси, приема законодателство и дейности за изпълнение – а усилията на местните власти са насочени основно към дейностите за изпълнение.

Съфинансиран от Interreg „Трансграничен план за използване и оценка на постоянна геотермална енергия в общини Moudros и Geroskipou”

Планът бе реализиран в рамките на инициативата на ЕС INTERREG IIIA Гърция-Кипър 2000-2006 г. и по-конкретно на мярка 3.2 „Опазване, популяризиране и управление на природната среда”. Бюджетът бе финансиран съвместно от Европейския фонд за регионално развитие (75%) и национални източници (25%).

Освен многостепенното управление важна роля играят също така хоризонталното партньорство и трансграничните споразумения.

Трансгранично сътрудничество по проекта ISLE-PACT

Проектът ISLE-PACT („островен пакт”) е свързан с разработването на планове за действие за устойчива местна енергетика, насочени към постигане на целите „Европа 20-20-20”. В проекта участват дванадесет партньори, представляващи различни европейски острови. Координатор на проекта са шотландските Външни Хебридски острови (Comhairle nan Eilean Siar - CnES) и проектът се съфинансира от Европейската комисия, Генерална дирекция „Енергетика”.

Работата в мрежи създава значителна добавена стойност, преди всичко подпомагайки малки органи на местната власт с ограничени ресурси в стремежа им да планират своята политика и дейности в областта на енергетиката. В това отношение структурите за подкрепа, които подпомагат Конвента на кметовете²⁷, могат да играят съществена роля.

Макар че успехът на тези инициативи е пряко свързан с политическото ръководство и участието на обществеността, основното препятствие, посочено в проучването, е свързано с необходимите финансови и човешки ресурси – тъй като икономическата криза вероятно оказва съществено неблагоприятно въздействие.

Повечето от съобщените инициативи са важни за постигане на водеща цел „20-20-20”, като едновременно с това показват потенциал за засилване на конкурентоспособността и растежа, и за създаване на нови работни места.

Millepiedibus – инициатива за деца

Насочена към популяризирането на устойчивите начини на живот, тази инициатива, реализирана в община Robbiate (Италия), има за цел да оптимизира ежедневното придвижване на децата до училище чрез създаване на безопасни маршрути между от дома до училището.

5. Приобщаващ растеж

Двете водещи инициативи в подкрепа на приоритета за устойчив растеж – „Програма за нови умения и работни места“ и „Европейска платформа срещу бедността“ – са предвидени за публикуване след приключването на този доклад. Неотдавна Комитетът на регионите постави някои политически въпроси във връзка с тези две политики.

5.1 Водеща инициатива – Програма за нови умения и работни места

Резолюцията на КР относно „По-голямо участие на местните и регионалните власти в стратегията „Европа 2020”²⁸ обобщи добавената стойност на местните и регионалните власти в горепосочените две водещи инициативи. По отношение на трудовия пазар местните и регионалните власти играят ключова роля в изпълнението на политиките за гъвкавост и сигурност, подготвят хората за интегриране в трудовия пазар, подобряват качеството на образованието и обучението и развиват „Програма „Еразъм“ за държавните служители в органите на местно самоуправление и за заемащите изборна длъжност“, допринасяйки за подобряване на знанията по управлението на публичните дейности.

²⁷ <http://www.eumayors.eu/>

²⁸ CdR 199/2010, приета на 10 юни 2010 г.

На свой ред **становището на КР** относно „Приносът на политиката на сближаване за стратегията „Европа 2020“²⁹ приветства усилията на Комисията за подпомагане на по-младото поколение в света на обучението и труда, и препоръча да се насърчава мобилността на учащи и обучаеми, както и да се осигурява подкрепа за интегрирането на младите хора в трудовия пазар.

5.2 Водеща инициатива – Европейска платформа срещу бедността

Относно водещата инициатива, посветена на мерките срещу бедността, както е посочено в резолюцията на КР, регионите и градовете *вече* разработват териториално ориентирана програма за социално приобщаване, която гарантира по-добро допълване между фондовете на ЕС за социално приобщаване и борба с бедността, като едновременно с това използва юридически компетенции и програми адаптирани към местните потребности, създава ново измерение в борбата с бедността, като отчита специалните потребности на жените на работното място и като предприемачи, отчита необходимостта от съсредоточаване върху младите хора и децата, и за установяване на регионални обсерватории за наблюдение на показателите и политиките, свързани със социалното приобщаване. В становището на КР се подчертава, че политиката на сближаване ще допринесе за борбата с бедността в Европейския съюз, като подкрепя проекти за приобщаване и заетост на местно и регионално равнище. По-конкретно в рамките на политиката на сближаване ще бъдат инвестирани около 19 млрд. евро за премахване на пречките пред заетостта, особено по отношение на жените, младите хора и възрастните или на по-нискоквалифицираните работници³⁰.

В своето **становище** относно „Борба срещу бездомността“³¹ Комитетът на регионите изтъква, че бездомността е екстремна форма на бедност и на социално изключване и следователно трябва да ѝ се отдели по-сериозно внимание в стратегията на ЕС за социална сигурност и социална интеграция. 2010 г. е подходящ момент за повишаване на осведомеността относно този траен проблем, който може да се задълбочи в условията на икономическа криза. В допълнение Комитетът изтъква ключовата роля на местните и регионалните власти в практическите и ефикасни действия срещу бездомността. Те носят същинската отговорност, а освен това притежават голям опит и често пъти ефективни методи и програми, насочени към превантивни, спешни и дългосрочни мерки. Това увеличава необходимостта от по-ясно разпределение на компетенциите между различните власти и равнища.

29 CdR 223/2010, прието на 6 октомври 2010 г., точка 54.

30 CdR 223/2010, точка 38.

31 CdR 18/2010, прието на 6 октомври 2010 г., докладчик Tore Hult (SE/ПЕС).

В рамките на Европейската година на борбата с бедността и социалното изключване Комитетът на регионите покани местни и регионални власти, организации и институции на ЕС да обменят добри практики и опит в борбата срещу бедността и социалното изключване на местно равнище. 200 експерти от регионалните власти се събраха, за да обсъдят политическа рамка и да коментират 24 проекта на местно равнище, които бяха избрани и групирани в три тематични направления: по-достъпни местни социални услуги за всички, подготовка на хората за интегриране в трудовия пазар и приобщаващо гражданство в градските и селските райони. Тази проява на Комитета на регионите имаше за цел „да насърчи местните и регионалните власти, организации и институции на ЕС да обменят добри практики и опит в борбата срещу бедността и социалното изключване на местно и регионално равнище, и да подкрепи работата в мрежи между правителствени и неправителствени организации в стремежа към намаляване на бедността”³².

6. Хоризонтални въпроси

Освен водещите инициативи, необходими са също така „хоризонтални” дейности за засилване на интелигентния, устойчив и приобщаващ растеж, включително такива, които са насочени към идентифициране на „липсващите звена” и към преодоляване на затрудненията – основно в областта на вътрешния пазар и инфраструктурата – както и други дейности, насочени към повишаване на ефективността на стратегията „Европа 2020” – като инициативи за интелигентна регулация, приемане на нови показатели отвъд БВП и други възможни. Във всеки годишен мониторингов доклад КР ще разглежда една или повече от тези дейности.

6.1 Отвъд БВП

В становище относно „Измерване на напредъка – отвъд БВП”³³ Комитетът на регионите подчерта, че БВП не е прецизен показател за способността на обществото да се справи с проблеми като изменението на климата, ресурсната ефективност, качеството на живот или социалното приобщаване. Затова той предложи показателите, които се избират за направляване на публичните политики, да съответстват на приоритетите на стратегията „Европа 2020” и подкрепи инициативите на Европейската комисия за разработване на такива показатели.

Освен това КР предложи след 2013 г. прилагането на Структурните фондове, включително на Кохезионния фонд, да не се основава единствено на показателя „БВП на глава от населението”.

КР подчерта също така, че местните и регионалните власти следва да участват активно в измерването на икономическия, социален и екологичен напредък, като за целта ще се нуждаят от подкрепата на ЕС за изграждане на подходящ капацитет и придобиване на необходимите ресурси.

32

Цитати от въстъпителната реч на Arnoldas Abramavičius, председател на Комисията по икономическа и социална политика на Комитета на регионите. Програмата на проявата и всички речи са достъпни на адрес: <http://www.cor.europa.eu/pages/EventTemplate.aspx?view=folder&id=727a3dfd-349b-47e6-b4dd-bd5c2c91e036&sm=727a3dfd-349b-47e6-b4dd-bd5c2c91e036>

33

CdR 163/2010, прието на 5 октомври 2010 г.

В действителност редица местни и регионални власти в Европа вече разработват показатели за измерване на социалния напредък и териториалното сближаване. Съществуват много примери за прилагане на екологично или социално счетоводство на регионално и местно равнище с използване на показатели, насочени към конкретни сектори или въпроси³⁴.

Освен това КР изрично подчерта, че въпросите на градските и селските райони следва да бъдат по-добре отразени в редица политики на ЕС, особено в контекста на социалното сближаване, където разработването на подходящи икономически, екологични и социални показатели може да подобри качеството на местните и регионалните политики. Тези показатели могат да помогнат за усъвършенстването на критериите за оценка на въздействието и за по-доброто разпределение на Структурните фондове.

КР застъпва тезата, че новите показатели, които ще се разработват в това отношение, следва да бъдат стабилни, надеждни и широко признати, за да измерват напредъка към екологично ефективна икономика, и следва да създават основа за разработването на рамка от показатели на устойчивото развитие, т.е. в социалната, икономическата и екологичната сфера. КР също така счита, че Европейската комисия следва да предоставя подкрепа и ресурси за създаването на бази данни на местно и регионално равнище, които обхващат целия Европейски съюз.

Полезно за горепосоченото становище бе и **експресно проучване**, проведено от Платформата за наблюдение на стратегията „Европа 2020“. Участниците в това проучване изтъкнаха, наред с другото, (а) че задълбочаването на неравенствата в регионален и социален план има отрицателни последици за околната среда, тъй като общностите в по-неравностойно положение са принудени да правят краткосрочни компромиси между растежа и опазването на околната среда и (б) важноста да се използват показатели на регионална основа, дори това да изисква създаването на статистически ресурси. Допълнителните показатели следва да отчитат по-добре специфичните характеристики на съответния регион и да отговарят на критериите за надеждност, опростеност и съпоставимост. Участниците подчертаха също така необходимостта от консенсус по новите показатели, което би улеснило тяхното приемане.

Тесните връзки между водещите инициативи на стратегията „Европа 2020“ и съществуващите приоритети на КР по отношение на стратегията „Отвъд БВП“ бяха потвърдени и от проведения в рамките на Отворените дни семинар по регионални показатели на иновациите³⁵, който показа, наред с другото, че регионите и градовете в ЕС са твърдо решени да играят важна роля за подкрепа на иновациите в дългосрочен план и се нуждаят от солидна база от знания за по-добро проследяване на резултатите и въздействието на техните политики.

34 Примери могат да бъдат намерени на адрес <http://www.cor.europa.eu/europe2020>.

35 Семинарът относно „Регионални показатели на иновациите – основано на доказателства определяне на политиките за „Европа 2020“ и за Европейския план за научни изследвания и иновации“ се проведе на 5 октомври 2010 г. Негови съорганизатори бяха Платформата за наблюдение на „Европа 2020“ и Мрежата от европейски региони за научни изследвания и иновации (ERRIN).

6.2 Акт за единния пазар

На 27 октомври 2010 г. Европейската комисия публикува два пакета от предложения за укрепване на **единния пазар** чрез премахване на оставащите препятствия пред дружествата и потребителите („*Към Акт за единния пазар*”), и гражданите („*Доклад за гражданството в ЕС*”).

За съжаление, Актът за единния пазар не разглежда конкретно ролята, която могат да играят местните и регионалните власти, по-специално за подкрепа на инфраструктурни проекти и инициативи за трансгранично сътрудничество.

Въпреки че през 2011 г. предстоят конкретни дейности за наблюдение в тази област, още отсега заслужава да се споменат следните аспекти, които могат да са много важни за регионите:

- по-голям достъп на МСП до финансиране и до договори за обществени поръчки,
- правна яснота и сигурност на правилата, които регламентират предоставянето на концесии за услуги³⁶,
- подкрепа за социалното предприемачество (също и трансгранично),
- цялостно прилагане на директивата за услугите,
- въвеждане на „професионална лична карта” с цел намаляване на бюрокрацията и съответно улесняване на движението на специалисти между държавите-членки,
- по-стабилна и прозрачна рамка в областта на услугите от общ икономически интерес и държавните помощи на равнището на ЕС, в съответствие с принципа на субсидиарност,
- подобряване на оценката на териториалното въздействие на законодателството на ЕС,
- разработване на транспортни политики на ЕС по отношение на инфраструктурата, вътрешния пазар, новите технологии за управление на движението и за екологично чисти автомобили, с използване както на програми на ЕС, така и на пазарни инструменти,
- насърчаване и подкрепа за по-екологичен транспортен сектор.

³⁶

Но ако концесиите за услуги ще се регламентират от директивите за обществени поръчки на ЕС, важно е тези правила да бъдат максимално опростени и гъвкави.

7. Допълнение

**Експресно проучване
„Отвъд БВП”
Списък на участниците**

Държава	Институция
LT	ALAL Brussels Representative Lithuania
FR	Communauté urbaine de Dunkerque
UK	Convention of Scottish Local Authorities (COSLA)
ES	Delegación del Gobierno de Navarra
BE	Flemish government - Environment, Nature and Energy Department - International Environmental Policy Division
HU	Hungarian Regional and Territorial Regional Development Association / Magyar Település- és Területfejlesztők Szövetsége
PT	Lisbon city
PL	Lodz City
PT	Madeira Autonomous Region
FR	Nord-Pas de Calais
UK	North West Health Brussels Office
UK	Northwest of England Regional Intelligence Unit
PL	Office of the Marshal of the Mazowieckie Voivodeship
UK	OFMDFM Northern Ireland
UK	Our Life
IT	Regione Umbria
MT	South Region - Malta

**Експресно проучване
„Младеш в движение”
Списък на участниците**

Държава	Институция
IT	Apulia Region (Regione Puglia)
ES	Autonomous Community of Catalonia (Generalitat de Catalunya)
IT	City of Bolzano
DK	Danish Regions
FR	IAU Ile-de-France
RU	Kaliningrad (Euroregion Baltic Youth Board)
SE	Kalmar (Euroregion Baltic Youth Board)
PL	Kujawsko-Pomorskie Voivodeship
NL	Lingewaard municipality

Държава	Институция
IT	Marche Regional Authority
PL	North East Mazovia Region Development Agency (Agencja Rozwoju Regionu Mazowsza Północno-Wschodniego) Ostrołęka
PL	Pomorskie
UK	Preston City Council
IT	Province of Rome (Provincia di Roma)
ES	Provincial Council of Gipuzkoa (Diputación Foral de Gipuzkoa)
SE	Region Blekinge (Euroregion Baltic Youth Board)
SE	Swedish Association of Local Authorities and Regions (SALAR)

**Експресно проучване
„Съюз за иновации”
Списък на участниците**

Държава	Организация
IT	Apulia Region (Regione Puglia)
IT	ARCHES – Advanced Research Centre for Health, Environment and Space
ES	Basque Government – Industry, Innovation, Trade and Tourism Ministry
IE	Border, Midland and Western Regional Assembly
SE	City of Malmö (Malmö Stad)
BE	Flemish Government
CZ	Liberec Region (Krajský úřad Libereckého kraje)
NL	Lingewaard municipality
PL	Marshal's Office of the Lodz Voivodship
PL	Office of the Marshal of the Pomorskie Voivodeship, Poland
UK	Preston City Council
ES	Provincial Council of Gipuzkoa (Diputación Foral de Gipuzkoa)
SE	Region Västra Götaland, Sweden
IT	Regione Marche
IT, ES, FR	Secrétariat Permanent Arco Latino
SE	Solna City
EE	Tallinn

Проучване

„Устойчиви енергийни политики на регионите и градовете в ЕС: добри практики и предизвикателства”

Списъкът с повече от 200 участници в проучването е достъпен на адрес:
<http://portal.cor.europa.eu/europe2020/news/Documents/Survey%20Sustainable%20energy%20May%202010/Energy%20Survey%20List%20contributors.pdf>

Членове на платформата за наблюдение на „Европа 2020“ – ноември 2010 г.

Austria
Oberösterreich (Upper Austria)
Steiermark (Styria)
Wien (City of Vienna)

Belgium
Brussels Capital Region
Vlaanderen (Flanders)

Bulgaria
Община Стара Загора (Municipality of Stara Zagora)

Cyprus
Ένωση Δήμων Κύπρου
(Union of Cyprus Municipalities)

Czech Republic
Liberecký kraj (Liberec Region)
Olomoucký kraj (Olomouc Region)
Zlín (City of Zlín)

Germany
München (City of Munich)
Saarland (State of Saarland)
Staatskanzlei des Landes Brandenburg
(State of Brandenburg)

Denmark
Midtjylland (Central Denmark)
Næstved (Næstved Municipality)
Sjælland (Zealand)
Syddanmark (South Denmark)

Estonia
Pärnu linn (Town of Pärnu)
Tallinn
Tartu Maavalitsus (Tartu Municipality)

Spain
Andalucía (Autonomous Community of Andalusia)
Barcelona (Province of Barcelona)
Castilla y León (Community of Castille and León)
Catalunya (Autonomous Community of Catalonia)
Guipúzcoa (Guipuzcoa Province)
Madrid (City)
Madrid (Region)
Navarra (Navarre Region)
Puerto Lumbresas (City)
Segovia (City)

Valencia (Region)

Finland
Helsinki Region
Itä-Suomi (East-Finland)
Oulun Kaupunki (City of Oulu)
Pohjois-Suomi (North Finland)

France
Aquitaine (Region)
Basse-Normandie (Lower Normandy Region)
Bretagne (Brittany Region)
Dunkerque (Dunkirk)
Île-de-France
Lorraine (Region)
Limousin (Region)
Nord-Pas de Calais
Provence-Alpes-Côte d'Azur (PACA Region)
Rhône-Alpes (Region)

Greece
Αναπτυξιακή Ηρακλείου Α.Ε.
(Development Agency of Heraklion)
Δήμος Αφάντου (Municipality of Afandou)
Δήμος Ασπροπυργος (Municipality of Aspropyrgos)
Δήμος Λαμιέων (Municipality of Lamia)
Δήμος Μυκόνου (Municipality of Mykonos)
Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση
Δράμας-Καβάλας-Ξάνθης (Prefectural Authority of Drama-Kavala-Xanthi)

Hungary
Észak-alföldi régió (Great Plain Region)
Nyugat-dunántúli Régió
(Westpannon Region)

Ireland
Border Midland and Western Region
Belfast

Italy
Abruzzo
Basilicata
Comune di Bolzano
Comune di Cremona
Comune di Firenze
Comune di Milano
Comune di Pordenone
Comune di Rossano
Comune di Taleggio
Emilia-Romagna
Langhe Monferrato
Lazio

Liguria
Lombardia
Piemonte
Puglia (Apulia Region)
Marche
Provincia di Arezzo
Provincia di Pisa
Provincia di Roma
Provincia di Torino
Sicilia
Toscana

Lithuania
Vilniaus miesto savivaldibė
(Vilnius City Municipality)

Latvia
Rīgas reģions (Riga City & Region)

Luxembourg
Esch-Uelzecht (Esch-sur-Alzette)

Malta
Nadur

Netherlands
Delft
Den Haag (The Hague)
Enschede
Eindhoven
Lingewaard
Noord Nederland
(Northern Netherlands Provinces)
Provincie Gelderland
Provincie Overijssel

Poland
Łódź (City of Lodz)
Ostrołęka (City of Ostrołęka)
Urząd Marszałkowski Województwa
Dolnośląskiego (Marshal Office of Lower Silesia)
Województwo Kujawsko-Pomorskie
(Kuyavian-Pomeranian Voivodship)
Województwo Łódzkie (Lodz Voivodship)
Województwo Małopolskie (Małopolska Voivodeship)
Województwo Opolskie
(Opole Voivodship)
Województwo Pomorskie
(Pomerania Voivodship)
Województwo Śląskie (Silesia Voivodship)
Województwo Świętokrzyskie
(Świętokrzyskie Voivodeship)
Województwo Warmińsko-Mazurskie
(Warmian-Masurian Voivodship)

Województwo Wielkopolskie
(Greater Poland Voivodship)
Województwo Zachodniopomorskie
(West-Pomeranian Voivodship)

Portugal
Madeira
Tavira

Romania
Braşov (Brasov city)
Cluj-Napoca (City)
Timișoara (Timisoara city)

Sweden
Gothenburg (Göteborg)
Jämtland
Malmö (City)
Mellersta Norrland (Mid-Sweden)
Östsam
Solna (City)
Sörmland
Sveriges Kommuner och Landsting
(Swedish Association of Local Authorities and Regions)
Västra Götalandsregionen (Region Västra Götaland)

Slovenia
Skupnost občin Slovenije (Association of Municipalities and Towns of Slovenia)

Slovakia
Bratislava (Bratislavský region)
Košický kraj (Košice Region)
Prešovský kraj (Prešov Region)
Žilinský kraj (Zilina Region)

United Kingdom
Cornwall
East of England
Lancashire
Leicestershire
Nottingham
Preston City Council
South East England
Warwickshire
West Midlands
Yorkshire & Humber

EGTC Duero-Douro
EGTC Pyrenees-Mediterranean